

Ukrainan passilla maksutta matkustaminen Joensuun seudun joukkoliikenteessä

SEUJOUKJ 07.04.2022 § 17

Ukrainan sodan alkamisen jälkeen on Suomeen saapunut ja saapumassa sotaa pakenevia ukrainalaisia. Sotaa pakenevien on mahdollista oleskella Suomessa viisumivapaasti, hakea tilapäistä suojelua tai turvapaikkaa. Viisumivapaasti ilman oleskelulupaa tulevilla ei ole oikeutta vastaanottokeskuksen tai kunnan palveluihin.

Useat joukkoliikenneviranomaiset ovat päättäneet osoittaa tukea ukrainalaisille muun muassa tarjoamalla heille tilapäisesti maksuttoman matkustusoikeuden joukkoliikenteessä. Tällä on haluttu sujuvoittaa maahan saapuvien ukrainalaisten liikkumista ja helpottaa asiointia ennen kuin on haettu tilapäistä suojelua tai turvapaikkaa. Tähän asti tehdyt päätökset ovat pääsääntöisesti melko lyhytaikaisia eli 30.4.2022 saakka voimassa olevia. Pohjois-Savon ELY-keskus on osaltaan tehnyt Pohjois-Savoa, Pohjois-Karjalaa ja Etelä-Savoa koskevan päätöksen omien hankkimiansa liikenteiden osalta. Näissä liikenteissä määräaika on koko alueella 31.8.2022. ELY-keskuksen hankkimia liikenteitä ovat Joensuun seudun joukkoliikenteen toimivalta-alueen ulkopuolelle ylettyvät liikenteet eli esim. Joensuusta Nurmekseen, Lieksaan, Ilomantsiin, Kiteelle ja Polvijärvelle.

Joensuun valmiusjohtoryhmä on esittänyt kantanaan, että Joensuun seudun joukkoliikenteessä saa matkustaa maksutta Ukrainan passilla 30.4.2022 saakka. Myös poliisin, rajatarkastusviranomaisen tai Maahanmuuttoviraston myöntämä passin haltuunottotodistus hyväksytään. Todistuksessa on viranomaisen myöntämä leima ja kuva passikopiosta. Passin tai todistuksen haltijan tulee esittää asiakirja ajoneuvoon noustessa kuljettajalle, jolloin kuljettaja rekisteröi asiakkaan matkan manuaalisesti.

Sen jälkeen, kun ukrainalaiset ovat hakeneet tilapäistä suojelua tai turvapaikkaa, maksetaan heille vastaanottorahaa, joka kattaa myös joukkoliikenteen matkustamisen kustannukset. Ilmaisen matkustusoikeuden tarpeen ja käytön laajuus ei ole tällä hetkellä tiedossa. Tilanteen pitkittyessä maahan saapuvien ukrainalaisten uskotaan siirtyvän vastaanottopalvelujen piiriin. Myöntämällä ukrainalaisille tilapäinen, maksuton matkustusoikeus, helpotetaan myös joukkoliikenteen palvelujen käyttöä.

Valmistelija: joukkoliikenne-logistikko Marja-Leena Inkinen-Remes

Logistiikkapäällikön päätösehdotus:

Seudullinen joukkoliikennejaosto päättää,

että Joensuun seudullinen joukkoliikennejaosto myöntää esityksen mukaisesti ukrainalaisille oikeuden maksuttomaan matkustamiseen Joensuun seudun joukkoliikenteessä 30.4.2022 saakka.

Lisäksi joukkoliikennejaosto antaa logistiikkapäällikölle oikeuden myöntää ilmaismatkustukselle jatkoaikaa Joensuun kaupungin valmiusjohtoryhmän linjauksen perusteella.

Päätös:

Asia päätettiin ottaa lisälistalta käsittelyyn.

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Ukrainalaisten oikeutta ilmaiseen joukkoliikenteeseen jatkettiin kesäkuun 2022 lopussa Joensuun kaupungin valmiusjohtoryhmän esityksen perusteella. Etuus on voimassa 31.8.2022 saakka.

Passilla tai muulla todistuksella on tehty Joensuun Waltti-alueella yhteensä noin 26 000 matkaa ajalla 7.4. - 11.8.2022. Näistä matkoista 99 % on tehty Joensuun seudun joukkoliikenteessä.

Vähäinen määrä matkoja, yhteensä 274 kpl on tehty ELY-keskuksen järjestämässä Waltti-liikenteessä Pohjois-Karjalan alueella. Näitä matkoja on tehty Joensuusta Lieksaan, Ilomantsiin, Outokumpuun ja Polvijärvelle.

Vastaavanlainen etuus ilmaismatkoihin Ukrainan passia tai muuta määriteltä asiakirjaa näyttämällä on ollut käytössä useilla kaupunkiseuduilla sekä ELY-keskuksen liikenteissä. Ilmaismatkustuksen määräajoissa on poikkeavuuksia eri viranomaisten välillä. Kaupunkiseuduista ainakin Jyväskylä on jo lopettanut etuuden.

Pohjois-Karjalassa ELY-keskuksen myöntämä etuus on myös voimassa 31.8.2022 saakka. Pohjois-Savon ELY-keskus on ilmoittanut viestillään 18.8.2022 sopimusliikennöitsijöilleen ja kunnille, että heidän hankkimassaan liikenteessä ukrainalaisten ilmaismatkat päättyvät 31.8.2022.

Joensuun kaupungin valmiusryhmä esittää Joensuun seudulliselle joukkoliikennejaostolle, että etuus muuttuisi Joensuun seudullisella joukkoliikennealueella 1.9.2022 alkaen.

Esityksen mukaan 1.9.2022 alkaen kaikki kansainvälisen suojelun prosessin käynnistäneet kansalaisuudesta riippumatta voisivat hakea ilmaiseen matkustamiseen oikeuttavan kortin Joensuun vastaanottokeskuksesta. Matkakortti jaetaan, mikäli kansainvälistä suojelua hakeva ei ole vielä saanut ensimmäistä vastaanottorahaa.

Etu olisi kertaluonteinen ja kortti olisi voimassa enintään kuukauden.

Etuus myönnettäisiin helpottamaan suojelupäätöksen käsittelyaikaa. Tällä hetkellä suojelupäätökset käsitellään keskimääräisesti viikossa, jonka jälkeen hakija on oikeutettu vastaanottorahaan.

Vastaanottokeskus jakaisi kertaluonteisia kortteja enintään 4.3.2023 saakka. Tähän saakka on voimassa myös valtioneuvoston päätös EU:n tilapäisen suojelun direktiivistä.

Syyskuun alusta lähtien ilmainen matkustus onnistuu vain vastaanottokeskuksesta jaettavilla korteilla. Ukrainan passi tai muut määritellyt asiakirjat eivät enää oikeuta ilmaisiin matkoihin. Uusi toimintatapa yhdenmukaistaa kaikkien kansainvälistä suojelua hakeneiden asiakkaiden kohtelua.

Valmistelija: joukkoliikennelogistikko Marja-Leena Inkinen-Remes

Logistiikkapäällikön päätösehdotus:

Seudullinen joukkoliikennejaosto päättää, että

- ukrainalaisille myönnetyn ilmaisen joukkoliikennematkustuksen toteutustapa muutetaan 1.9.2022 alkaen,
- 1.9.2022 alkaen kaikki kansainvälisen suojelun prosessin käynnistäneet kansalaisuudesta riippumatta voivat hakea ilmaiseen matkustamiseen oikeuttavan matkakortin Joensuun vastaanottokeskuksesta,
- matkakortti jaetaan, mikäli kansainvälistä suojelua hakeva ei ole vielä saanut ensimmäistä vastaanottorahaa,
- myönnettävä etu on kertaluonteinen ja voimassa kortteintaan yhden kuukauden ja

- kertaluonteisia matkakortteja jaetaan Joensuun vastaanottokeskuksesta enintään 4.3.2023 saakka.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.